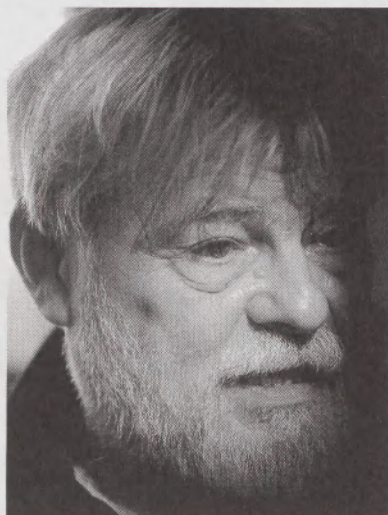

Kultúra helyett pompóz állami gagyi

BESZÉLGETÉS PARTI NAGY LAJOSSAL

– Van még olyan irodalmi műfaj, ami kihívást jelent a számodra?

– Minden műfaj, minden írásmű naponta kihívást jelent. Ha nem így lenne, nagy baj lenne, hisz akkor már nem érdekelne a mesterségem. Persze határidők vannak, olykor rakkolás, az ember épp nem engedhetné meg magának, hogy megakadjon, például a történetben, juszt is megakad. Ez nagyon vacak, főleg a határidő előtti napokban.

– És akkor mi van, ha megakadsz a történetben?

– Valami mindig van. Ahogy öregszem, úgy jövök rá, hogy nem szeretek történeteket kitalálni. Rövidebb prózában a nyelv, a beszélők kitalálják helyettem a történetet, nagyobb szerkezetekben ez kevésbé működik. Most fejezek be az Örkény Színháznak egy darabot, nem mondhatom róla, hogy nem saját, holott egy hajdani eneszká kultfilm, a *Cukorbébi* némely motívumán alapul. Annyit vettem át, hogy a főhős nő hullamosóként dolgozik, és halálosan beleszeret egy metróvezető szépfiúba. Eköré kellett egy saját történetet építenem, kínlódtam vele egy kicsit. Mert az írás tényleg addig izgalmas, amíg nem tudom a végét, a csattanót, ha úgy tetszik, de egy darabnál előbb-utóbb el kell döntenem, mi legyen a vége. S ez már nem tisztán nyelvi döntés, noha jórészt az.

– Volt olyan, hogy nem jutott eszedbe semmi?

– Sokszor van. De ez is valami, a semmi. Amiből mindig lehet mondat. Ott kell ülni, tudni kell bizonyos lelki trükköket, gyorsítási fogásokat. Magától sosem születik meg. Már az, hogy megpróbálom felhozni ama tagolatlan belső beszédből, a mondat előtti maszszából, már az is siettetés. Bizonyos fokig minden sajtérlelés mesterséges. Hogy mekkora és mekkorának látszik ez a bizonyos fok, talán azon múlik a dolog.

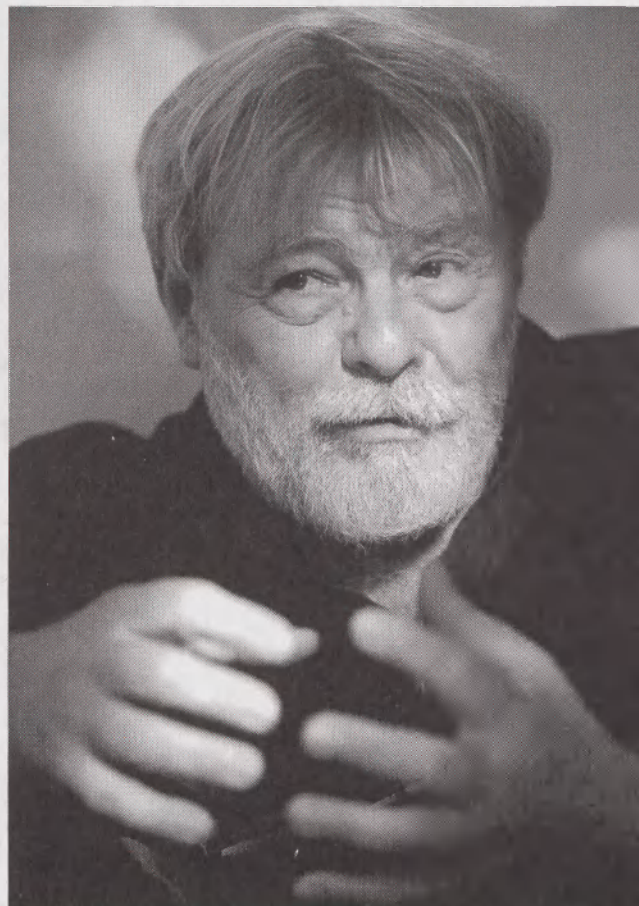
– Amikor kitalálsz ezeket a szövegeket, mondjuk, például legutóbbi műved, Az étkezés ártalmasságáról beszélőjének monológját, gondolsz arra, hogy a valóságban ilyen beszélő nem létezik?

– Ha a könyvek valósága is valóság, akkor dehogynem létezik, én hoztam létre. Hogy ténylegesen, névvel-címmel él-e pont ilyen alak? Nem él. Mű-nyelv, mű-vészet. Olyan, mintha. Sőt, olyanabb. Például töményebb, sűrítettebb, ettől elrajzoltabb és élesebb. Persze használom, amit hallok, olykor azt is, amit följegyzek, bizonyos

fokig minden beszélő az „adatközlő”, de ami lesz belőlük, az egyikük se. Illetve, jó esetben, mindegyik. Megdolgozás nélkül, egy az egyben átvenni a valóságot – na, ez a tipikus dilettáns gondolkodás.

– Úgy érzem, a te műveid nemcsak egy szűk olvasóréteghez jutnak el, hanem, úgy mond, a nagyközönséghez is, legalábbis annak egy részéhez. Hogy a nyelvi humor és a játék által te be tudsz jutni olyan közegekbe is, akár a prózai szövegeid, akár a színdarabjaid kapcsán, ahová, mondjuk, Nádas és Esterházy nem.

– Nem tudom, ha ez így van, akkor oda-vissza van így, én sem tudok olyan közegekbe bejutni, mint ők, például föltehető, hogy az a réteg, amelyik vevő Nádas Thomas Mann-i

minőségű és komolyságú nagyepikájára, idegenkedik ettől az általam – vagy épp Esterházy által – képviselt nyelveleti léhaságtól.

– Szóval úgy érzed, hogy te csak egy réteghez szólsz?

– Nem érzem úgy, eszembe sincs egy réteghez szólni, de belátom, hogy egy eléggé körülhatárolt réteg az, amelyet az általam létrehozott nyelvi művek egyáltalán érdekelnek. Ha Magyarországon van ma százezer honfitársunk, akire ráfogható, hogy aktív művészetfogyasztó, tehát legalább néhány regényt kezébe fog évente, és néha-néha elmegy színházba, akkor sokat mondtam. Ezek a kortárs irodalom potenciális olvasói is, de az az érzésem, nagyon potenciálisak. Én őszintén meglepődnék, ha kiderülne, hogy fentiek akár csak egyharmada a kezébe vette vagy fogja venni valamelyik könyvemem. Pedig én, a szent borzalommal emlegetett „posztmodernen” belül, állítólag nem vagyok nehezen fogyasztható. Igaz, ezt elég naivul ítélem meg, amikor a *Hősömtére*, ráadásul regény, 2000-ben megjelent, azt hittem, ennél szájbarágóbb, transzparensőbb, ehetőbb szöveg nincs is, ebben tévedtem. Hogy *Az étkezés ártalmasságáról*, az új könyvem hogy jár, nem tudom. Az valószínű, s a fogyásából is úgy látom, a téma, a könyv tárgya sokakat érdekel.

– *Lesz-e színdarab Az étkezés ártalmasságából, hiszen eleve egy színpadi szituáció epikus formája?*

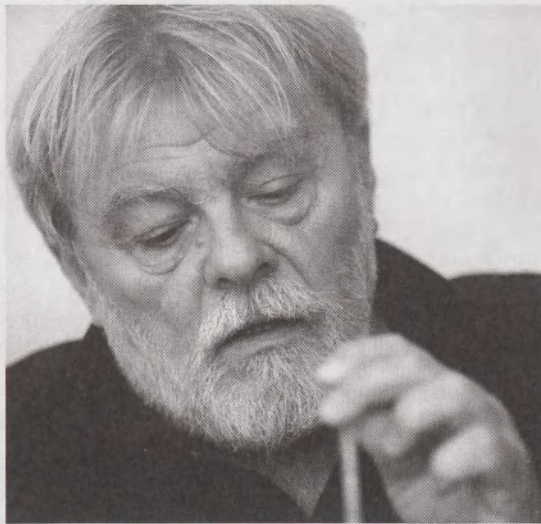
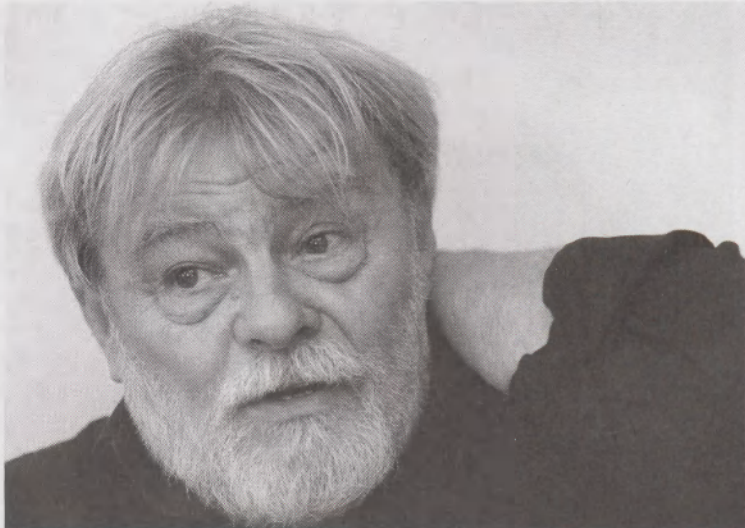
– Lesz, illetve van. Ott van benne, hogy úgy mondtam. Azt írtam alcímül, hogy előadás, igaz, mindenben ott az előadás. Egyrészt a színházi előadásra utaltam, másrészt arra, hogy e hosszú monológot közönség előtt, ismeretterjesztés és termékbejelentő gyanánt adja elő az én formátlanra hízott hősöm. Ezt a képet láttam kezdettől, ezt a figurát egy színpadon álló pulpitusba beprésselve. Ez nem feltétlenül drámai, de mindenképp színpadi helyzet. Nem is beszélve a csehovi allúzióról, némely tónusok, melléktémák átvételéről. A *dohányzás ártalmasságáról* című egyfelvonásosból, ami, akartam vagy nem, eleve behúzta a szöveget egy színházi térbe. Egyébként akartam, tudtam, hogy ebből így vagy úgy színház lesz, ha nem az már most, hiszen az én színpadi és könyvi mondataim nem nagyon különböznek egymástól. Az *étkezést* 2000-ben kezdtem el, többször végigírtam, hol színházabb volt, hol kevésbé. Korántsem volt kész, mikor pár éve összehúztam belőle egy hangjátékot, amit Magos György rendezett meg a Magyar Rádióban. Csujka Imre volt a hang, számomra magától értetődő, hogy ő legyen a főszereplő a jövő évadra tervezett produkcióban is, amit Máthé Zsolt rendez majd, s én húzom meg a könyv kb. háromórás monológját a felére.

– *Amikor színdarabot írsz, vagy olyan szöveget, amiből színdarab lesz, mennyire gondolkodsz színészben?*

– Nem árt, ha tudom, ki játssza majd az adott szerepet, de amikor írom, akkor a szöveg van, akkor a színész jobb, ha néma. A hang ugyanis hazudik, az erős hanggal egy gyengébb szöveg is megjavulhat, és ez megtévesztő.

– *Könnyedén tudod húzni a saját szövegeidet? Hiszen minden egyes mondat tele van bravúrral, egyszeri nyelvi leleménnyel, ami sok munka, és nyilván nem szívesen mond le róla az ember.*

– Nem könnyen, de könnyebb húzni, mint megírni. Nem dobok ki semmit, a kihúzottak olyanformán kel-

lenek a munkához, mint a rendes bőrösnél a levágott, fel nem használt csíkok, darabok, melyek szanaszét lógnak, és hozzátartoznak a műhelyhez, bár lehet, hogy soha nem lesznek felhasználva.

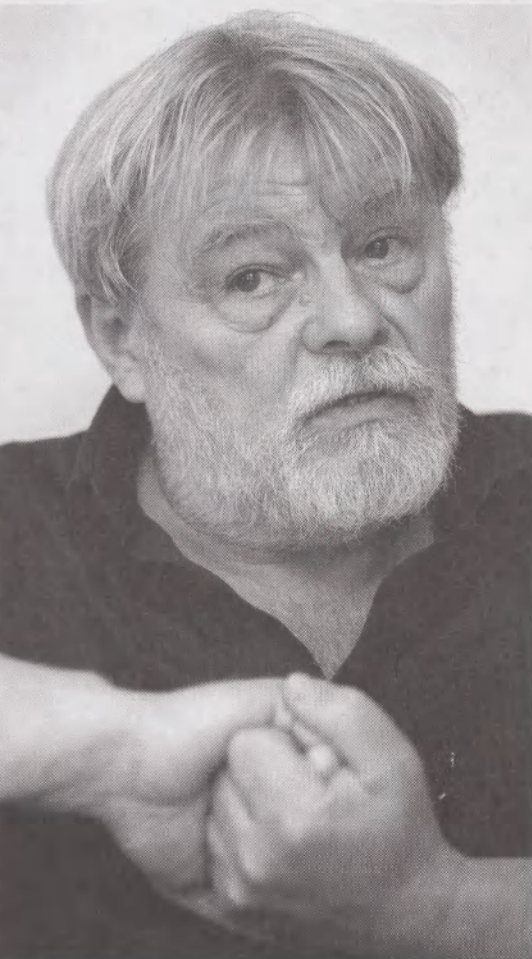
– *Mennyire tudod elengedni a szövegeidet? Úgy értem, amikor kész vagy velük, mennyire tudod átadni a színházi alkotóknak?*

– Át tudom adni, mert az enyémek maradnak. Az én számomra ott van vége a munkának, amikor kiteszem a pontot a végére. Ez megjelenhet, illetve megjelenik, ezért vállalom a teljes felelősséget. Amikor egy team kezd el dolgozni, hogy az én szövegemből létrehozzon egy saját lábán megálló műalkotást, színházi művet, ott már legföljebb dramaturgsegéd és szövegpucoló vagyok. Lehet, hogy különleges részese, de akkor is csak részese a létre/színpadra hozásnak. Egy előadás eleve senkié és mindenkié. Például ezért sem vagyok igazi színpadi szerző, akinek valóban az előadás végével, a színpadon fejeződik be a mű. Másrészt az, amihez értek valamelyest, igen magányos tevékenység. Szövegcsináló teamben nem szívesen dolgozom.

– *Nem tudsz vagy nem akarsz?*

– Nem akarok, mert nem tudok jól beírni egy próbán keletkezett lukba egy kávényi idő alatt egy vagy több bekezdést – mondtam, hogy rossz kitaláló vagyok. Utálok rögtönözni. Én alapvetően mondatban, nem konfliktusban, testben, színpadi helyzetben gondolkodom.

– Egyszer beszéltem Kukorelly Endrével, aki, ugye, szintén nem drámaíró, ő mondta, hogy számára szörnyű szembesülés volt, hogy mi lett a Katonában a darabjából, az Élnék még ezek?-ből. Hogy mennyire nem számít a szerző, mennyire nem az övé a darab, hanem a rendezőé, a színészeké, és a végeredménynek semmi köze nem volt ahhoz, amit ő érzett, gondolt, elképzelt, megírt. Azóta se írt újabb darabot.

– Gondolom, őhöz az volt köze, amit megírt, az előadásnak meg a létrehozóihoz volt köze. Persze ez arányok, hozzáállás és szerencse kérdése. Kalandvágé, kíváncsiságé, hogy mi lesz abból, amit írtam. Milyen életre kel a szereplők által. Hol jóra, hol rosszra. Ha ezt nem bírom elviselni, ne akarjam látni színpadon. Jó, ez bonyolultabb, tudom. Én arra vagyok háklis, hogy pontosan mondják a szövegemet, amiben közösen megállapodtunk, azt. Ne írjanak és ne improvizáljanak bele. Húzni lehet, sőt kell is. Nekem alapvetően nagyon jók a színházi tapasztalataim. Például amikor 1995-ben a *Mauzóleu-*

mot csináltuk Máté Gábor rendezésében a Katonában, végigültem a próbákat, és állítom, befogadtak, része lettem és lehettem annak a fantasztikus csapatnak. Az én színházi munkáim zömmel átíratok, szóval nem fordítások, hanem olyan erős írói olvasatok, ahol a történet nem az enyém, a nyelv, a magyar szöveg viszont mindenestül. Persze előfordul, hogy olyasmivé lesz az előadás, amit ha előre tudok, biztos, hogy nem vállalom el. Ez rossz élmény, de benne van a pakliban.

– Az átírt darabokat te választod, vagy ezek megrendelésre születnek?

– Megrendelésre. Elég életszerűtlen, hogy az ember otthon egyszer csak a fejére csap, hogy hopp, beh átírnám az *Úrhatnám* polgárt...

– Se a Sógornők a Pestiben, se az Elnöknők a Katonában, se A kellékes nem neked jutott eszedbe?

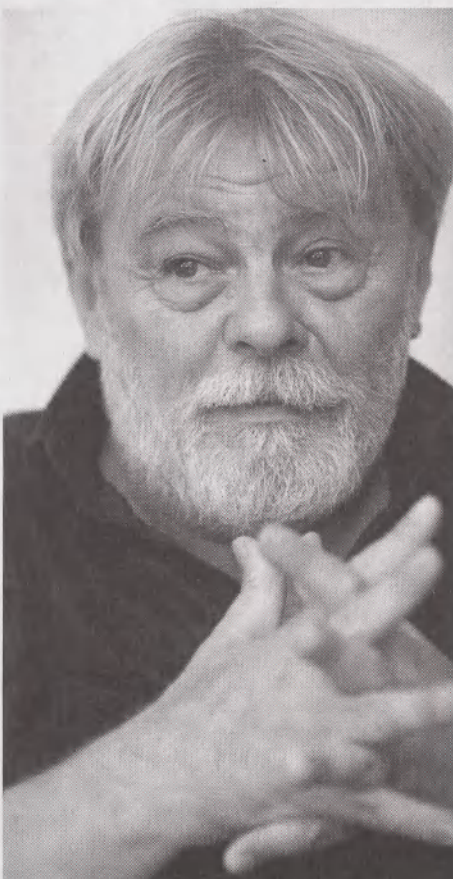
– Nem. A Sógornőknél megmaradtak a szereplők, a szituáció, de gyakorlatilag írtam köré egy új darabot. Werner Schwab *Elnöknők*je még fordítás volt, együtt csináltuk Szilágyi Máriával. A *kellékes*nél volt az importált szituáció, ettől eltekintve nehéz lenne szétszálazni, mi az, amit én találtam ki, és mi az, amit a Kern. A pontos mondatokat én, legalábbis az első szövegválogatásait. Viszont Molière *Don Juan*ját én akartam megcsinálni, bár ez is Radnóti Zsuzsa ötlete volt, mondván, ha már átírtam a *Tartuffe*-öt Alföldinek a Nemzetibe, aztán az *Úrhatnám* polgárt Martonnak a Vigbe, legyen ez a harmadik darab, s legyen belőlük egy könyv. A *Don Juan*t egyébként épp ebben az évadban nem mutatja be a becsődölt Magyar Színház. De legalább megvan, három Molière, noha a szerző, a nagy tiszteleten túl, nem is áll különösebben közel hozzám.

– Ez azért viccesen hangzik. Úgy érted, nagy a távolság nyelvileg Molière és közted?

– A magyar Molière-fordítások nyelvét nem kedvelem különösebben.

– Akkor miért nem saját darabokat írsz a sok átírat helyett?

– Nézd, ezek zömét én, méghozzá nem ok nélkül, saját darabnak tekintem, az oeuvre-öm részének, még ha jogilag kicsit necces is. Azt se lehet letagadni, hogy jórészt ebből élek, nagy bajban lennék, ha ez nem lenne. Elég sokról, huszonöt-harminc egész estés munkáról van szó, ezekből legalább tizenöt színtiszta átírat, akár ki is lehetne őket adni, bár lenne némi jogi ka-

Koncz Zsuzsa felvételei

lamajka belőle. Igaz, a siker sok mindent fölülír, az Örkényben az Ascher rendezte *Jógyerekek képeskönyvéből* jószerivel csak a zenék és a keret maradtak a szerzőkéi, és létrejött egy másik darab, viszont a producer nagyon örült: igaz, hogy nem értett magyarul, de látta, hogy az átdolgozás sokkal jobb, teltebb, és eszébe nem jutott megkérdezni, ez vagy az miért nincs benne.

– De ugyanolyan erővel, ha már úgyis átírod a darabokat, saját darabot is tudnál írni, nem?

– De, illetve nem. Mondtam, hogy nem tudok izgalmas, fordulatos történeteket kitalálni. Ha adódik egy helyzet, összerakom a novelláim egy részét egy színházi estére, így lett *A hét asszonya*, Csákányi Eszter produkciója. Másrészt tele van a világ darabokkal, úgyhogy amíg nem érzem a sürgető belső kényszert, azt, hogy valamit sehogy másképp nem tudok elmondani, mint színpadon, addig minnek?

– És mi a helyzet A Bandy-lányokkal, amit a Belvárosi Színháznak írtál? Ez nem átírás, de azért darabnak is nehezen nevezhető.

– Itt eleve ezt határoztuk el Ascherral, hogy ne legyen a szó szoros értelmében darab, csak egy keret. Hisz az egész produkció abból indult ki, hogy Hernádi és Udvaros énekelni akar, ehhez keressünk egy helyzetet. Az én munkám az volt, azt vállaltam, hogy a klasszikus dallamokra új magyar szövegeket írok. Számomra ez az este akkor is működne, ha a két színésznő simán elénekelné a tizenvalahány Andrews Sisters-dalt. Ahhoz persze nagyon haladó közönség kéne.

– Az azért nagy merészség lenne.

– Nagynak nem gondolom, de egyrészt a producer, Orlai Tibor – aki nem állami pénzből csinál színházat, hanem a saját pénzét kockáztatja igen nagy alázattal és szeretettel – el akarja adni a produkciót, másrészt a szereplők is jobban, nagyobb biztonságban érzik magukat, ha van egy helyzet, egy sorminta, egy kvázi-történet, ott ülnek a Chattanooga bárban mint két barátnő, és, várván a harmadikat, elpróbálják a hajdan énekelt dalokat.

– Viszont ezt a keretet teljesen alibinek éreztem, és például a Hernádi Judit játszotta nő életéről semmit se tudunk meg azon túl, hogy kiállhatatlan főnöknője van, és anyagi nehézségei miatt olykor nincs már egység a telefonján. Na jó, van egy elszólása, amiből arra lehet következtetni, hogy magányos, mert egyszer felkiált a barátnő pasija kapcsán, hogy az legalább egy állandó Sanyi. És ugyanúgy a rendezést is alibinek éreztem. Miközben úgy van hirdelve, hogy írta Parti Nagy Lajos, rendezte Ascher Tamás.

– Egyáltalán nem gondolom alibinek. Hagyja őket énekelni, megteremtí hozzá a helyzeteket, miért alibi ez? Én pedig megírtam a dalokat. Meglevő, nagyon bejáratott slágerekhez, ilyen ravasz, gazdag zenékhez meglehetősen nehéz új szövegeket írni. Egy pillanatig se darabként gondolok rá, hanem egy számomra kedves munkaként, ami igen jó estét eredményezett.

– Egyébként te után szoktad nézni a darabjaidat? Hogy hol tartanak, mi lett belőlük?

– Nem jellemző, de ha tehetem, megnézem őket, a Jógyerekeket, a Bíró Kriszta-féle Ibusárt, az Elnöknőket igen szeretem, csak hát rémesen kevés az idő, kevés az este.

– Más színházba se jársz?

– Sokkal kevesebbet, mint kéne. Persze kevesebbet is olvasok. Olykor kifejezetten hiányzik a rálátáshoz egy intenzívebb figyelem, hogy képből legyek nagyjából, lássam, mi történik más művészetekben körülöttem.

– Ezt nem lehet érezni. Sőt. Nagyon is egy azonnal és mindenre reagáló ember vagy, mindenről van véleményed, és még a politikából is irodalmat csinálsz. Elég csak az ÉS-ben hétről hétre megjelenő „meséidre” gondolni. Mennyire keserít el a mostani, művész- és tehetségellenes, borzasztóan ártalmas kultúrpolitika, amely elüldözi az autonóm művészeket, és a középszert hozza helyzetbe, csinovnyikokat tesz felelősségteljes pozíciókba, miközben az elüldözöttek sokszor külföldre menekülnek?

– Az anyagi ellehetetlenítés mellett káosz van, a megfélemlítés szoft és félszoft változatai, címek visszavonása – az például gyalázat, amit Kertész Ákos díszpolgárságával műveltek, noha az ominózus mondatait vállalhatatlannak tartom –, fenyegetés Kossuth-díjak visszavonásával stb. Ezzel együtt én úgy látom, ennek

a fülkeforradalmi rezsimnek gyakorlatilag nincs kultúrpolitikája, nincs koncepciója, fél a kultúrától, nagy tiszteletében mélyen lenézi, aztán ettől folyton zavarba jön. Arra törekszik, hogy mindent és mindenkit maga alá gyűrjön, hogy lojális alattvalói üljenek a kulcspozíciókban, illetve viselkedjenek lojálisan, abból baj nem lehet. Hozzá a cinikus, pökhendi szembenállás az úgynevezett szakmaisággal. Úgy tűnik, az előző Orbán-kormány tíz éve még szánt a kultúrának reprezentatív szerepet, ezt mára átvette a futball a maga érzékeny közönségével meg a pompóz állami gagyi, mint ez a Kerényi-féle asztalrendező alaptörvény-varieté.

– És az operaházi botránykrónika?

– A vezér demokratikusan dönt, demokratikusan kinevez, egy személyben képvisel istent és embert. Egyszerű képlet, jól ismerjük mind, akik a kádárizmusban szocializálódtunk. Az más, hogy néha nem hiszünk a szemünknek. De ne többes számozzak: nem hiszek. Minden igazgató, minden hivatalnok, mindenki, aki függővé tehető, azonnal föl-, le- és kicserélhető. Csakhogy mi van azzal, akit nem lehet leváltani? A nemzetközi tekintélyű művészek, tudósok. A „nagy nevek”. Vagy épp a kis nevek a hálón, a Facebookon, a Millában, az Az nem lehet petíciós oldalán, akik előbb-utóbb megtalálják egymást, és olyan tömegben kezdenek kopogni a klaviatúrán, hogy egyszer csak leszakad a rendszer nagy arca. Ők bizony rém idegesítőek a hatalom számára, mert őket nem lehet elhallgattatni. Ezzel együtt a humán értelmiség érdekérvényesítő ereje nagyon csekély, márpedig, meg van mondva, az urak csak az erőből értenek.

– Szerinted Alföldi Róbert hogy tudta megszűzni? Azért nagyon rezgett a lé.

– Még nem úszta meg. Nagy falat. Zavarba ejtően bátor, nyílt, ezzel együtt jó színházat csinált. Ezzel együtt, mondom, mert önmagában ez egyre kevesebb. Másrészt a Jobbik gyalognáciái olyan ordenáre módon támadták, hogy az a kormányzat, amely most Dörner-ügyben mélyen hallgat, nem engedhette, hogy ennek a szélsőjobbnak legyen igaza. Úgy látszik, a sas ezt a legyet még nem akarta megfogni. Inkább kinevezte Ókovács Szilvesztert az Operaház élére.

– Micsoda színdarabot lehetne írni erről! Egy lojális vidéki színingazgatóról. Vagy egy náci fővárosiról. Korlenyomat lenne, ami kéne, hiányzik.

– A csinovnyikság, hataloméhség, félelem erodálta emberség, felkapaszkodott ostobaság bőven megvan a XX. század irodalmában, van miből eljátszani. A színház amúgy is leginkább rendezői korlenyomatokat szeret adni. Persze ettől ezeket a darabokat meg kéne írni, érdekelne is, de most, 2011 késő őszen például a Magyar mesék az ÉS számára jobban érdekel. Vagy hogy Presserrel megjelenjen a közös CD-lemezünk. Vagy hogy Dés Lászlónak írjak egy csomó dalszöveget egy örökényes produkcióhoz. Vagy hogy Aschernak, a Katónak írjak egy Pinocchio-változatot, egy jó fabábúk könyvét, hogy úgy mondjam.

– És az Új Színház? Te is aláírtad a tiltakozást. Meddig megy ez még? Lehet, hogy majd Eszenyit is leváltják, és egyszer csak a Vígszínház is Csurka-darabokat fog játszani?

– Nem tudom, meddig megy, és nem tudom, mi lesz. Nem hiszem, hogy komoly színházi ember ez után a cirkusz után belül egy bírálóbizottságba. Ha belül, megér-

demli, de ez most már mellékes, hisz hamarosan bizottságok se lesznek. Ami történt és történik, az az, hogy a főpolgármester átlépett egy határt, és zöld utat adott egy közpénzből működő, nyilas szellemiségű színház megalakulásának, mert, a nevelésügyi indoklás szerint, Dörner és Csurka ostoba pályázati röpiratából megtetszett neki, hogy magyar darabokat akarnak játszani. Mintha nem játszana minden valamirevaló színház magyar drámákat – de ebbe bele se érdemes menni, ehhez a városhoz, ehhez a kultúrához méltatlan, penetráns döntés született, véleményem szerint egy magasabb szintű, mocskos és cinikus politikai alku részeként. Sértett és pökhendi nyilatkozatai alapján Tarlós pontosan tudja, hogy ez védhetetlen. Hogy vissza akar és vissza tud-e táncolni, nem tudom. Mikor itt tartok az interjú átnézésében, 2011. október 31-én dél-

után, épp megjelenik Tarlós nyilatkozata, melyben Csurka *Magyar Fórum*-os rendes heti zsidózására reagálva fölszólítja az író, hogy tartózkodjon a *félreérthető* nyilatkozatoktól, mert veszélyezteti Dörner kinevezését. Mintha Csurka nem így beszélne húsz éve. Forog a gyomrom, miközben úgy tűnik, ez mégis valami visszatánc bányadt előszele. De sajnos ezek után is föltehető a kérdés, amivel az interjút eredetileg befejeztem, hogy *hova vissza* egy olyan országban, ahol vígan éli világát a Parlamentben egy csendőrendmániás, rasszista párt, mely párt félő, hogy a hatalom érdekében a választásokon össze fog állni a fülkeforradalmárok addigra kissé lelappadt, sértett hadseregével.

AZ INTERJÚT KÉSZÍTETTE:
KOZÁR ALEXANDRA

A színháznak bátornak kell lennie

BESZÉLGETÉS ZNAMENÁK ISTVÁNNAL

– *Immár második évadát kezdte meg a Nemzeti Színházban. Hogyan sikerült beilleszkednie a társulatba, és új otthonra találnia a teátrumban a Kaposváron eltöltött két évtized után?*

– Mindaz, ami az elmúlt két évben velem történt, szinte meseszerű volt. Úgy érzem, minden szempontból jót tett a változás, ráadásul ismét azt csinálhatom, amit a legjobban szeretek. Az utolsó években Kaposváron nagyon keveset játszottam, szinte alig. Ez persze abból is adódott, hogy vezető beosztásban nem illik az embernek magára osztani a szerepeket. Nem volt könnyű meghozni azt a döntést, hogy Budapestre szerződjek, de hamar eldőlt, mennem kell Kaposvárról. A családom egyébként mindenben támogat. Továbbra is Kaposvár mellett, egy kis faluban élünk, így ingáznom kell, ami nem megoldhatatlan probléma.

– *Mielőtt tag lett itt, a Nemzetiben, vendégként eljátszotta Kent szerepét a Lear királyban. A rendezővel, Gothár Péterrel hosszú idő után dolgoztak ismét együtt.*

– Valóban hosszú idő után találkoztunk, amikor négy évvel ezelőtt Kaposváron az *Amphitryont* rendezte, én játszottam Sosiast. Olyan erős egymásra találás volt ez Péterrel sok-sok év után – egyrészt szakmailag is, de legfőképpen emberileg –, hogy teljesen megfordított bennem sok mindent. Később ő hívott az Örkény Színházba, a *mizantróp* egyik szerepére, majd pedig ide, a *Lear királyba*. Abban, hogy Pestre kerültem, és

a Nemzeti Színházhoz szerződtem, nagy szerepe van Péternek. Ugyancsak a *Lear királyban* találkoztam újra a színpadon Alföldi Róberttel, akihez szintén régi barátság fűz, ugyanis a Főiskolán évfolyamtársak voltunk.

– *Ha már Gothár Pétert említettük, ő az egyedüli rendező, aki végigkíséri eddigi pályáját, hiszen kamaszként nála mutatkozott be a Megáll az idő című filmben, éppen harminc évvel ezelőtt. Az említett filmszerep a sorsát is eldöntötte? Attól kezdve tudatosan készült a pályára?*

– Legalábbis az véglegesítette. Már korábban is érdekelt a színjátszás. Tízéves voltam, amikor elkezdtem játszani a Néphadseregen belül működő amatőr csoportban, amely az éppen akkor kibontakozó drámapedagógiai törekvéseket próbálta a gyakorlatban alkalmazni Szakall Judit vezetésével. A szüleim vittek el oda, mert képtelenek voltak kordában tartani az állandó szereplési vágyamat, és levezetni a bennem tomboló energiát. Mindenáron fel akartam hívni magamra a figyelmet, vagy így, vagy úgy. Egyik alkalommal telefirkáltam zsírkrétával a falakat, máskor pedig a sütőben gyurmát égettem szénné, mert szobrot akartam belőle csinálni. Úgy tűnik, a szüleim nem tévedtek nagyot, mert azóta is a színpadon vagyok. Több alkalommal szerepeltem a *Családi kör* filmjeiben, majd egy kamaszmusicalben is játszottam. Azt hiszem, Péter asszisztensei abban figyeltek fel rám, és hívtak el próbafelvételre. Addig sok minden akartam lenni, például színész is, de a forgatás